

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS PRIEIGOS PRIE GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS SĄLYGŲ VERTINIMO METODIKOS PROJEKTO (konsultacija, vykusį 2025-05-30–2025-06-30)

Pastabas ir (arba) pasiūlymus pateikęs asmuo	Nr.	Pastabos ir (ar) pasiūlymai	Ar atsižvelgta (su argumentais, jei neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies)
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (2025-06-10 raštas Nr. 2-2003)	1.	Primintina, kad Europos Komisija kas 2 metus skelbia geležinkelių rinkos stebėjimo ataskaitas, kuriose apibendrinama Europos Sąjungos rinkos reguliuotojų pateikta informacija pagal Reglamentą (ES) 2015/1100 apie Europos Sąjungos geležinkelių transporto technines ir ekonomines sąlygas bei geležinkelių transporto paslaugų rinkos raidą. Šiose ataskaitose pateikiama išsami analizė, apimanti įvairius kiekybinius ir kokybinius rodiklius, susijusius su geležinkelių infrastruktūros prieiga, geležinkelių paslaugų rinkos atvirumu ir konkurencija, yra pakankama priemonė prieigos prie geležinkelių infrastruktūros lygiui kiekvienoje Europos Sąjungos valstybėje narėje įvertinti.	Iš dalies atsižvelgta. Visų pirma pažymėtina, kad rengdama Prieigos prie geležinkelių infrastruktūros sąlygų vertinimo metodiką (toliau – Metodika) Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) prieigos sąlygomis laikė tik reguliacines (normatyvines) prieigos sąlygas, kurios priklauso RRT kompetencijos sričiai, neįtraukiant normatyvinių sąlygų, patenkančių į kitų institucijų, pvz., Lietuvos transporto saugos administracijos, kompetencijos sritį, bei praktinių geležinkelių transporto rinkos (toliau – rinka) prieinamumo sąlygų, pvz., tokių kaip faktinis riedmenų, reikiamo personalo, geležinkelių infrastruktūros (toliau – GI) ar geležinkelių paslaugų įrenginių (toliau – GPĮ) prieinamumas, užpildymas ar juose teikiamų paslaugų kainų lygis, geležinkelio įmonių (vežėjų) konkurencijos lygis, kaip lengva gauti geležinkelių transporto veiklai vykdyti reikalingus leidimus ar pan. Kaip pagrindinius reguliacinių sąlygų kokybės aspektus RRT pasirinko privalomos skelbti informacijos apie GI ir GPĮ prieinamumą ir tinkamumą (atitiktį teisės aktų reikalavimams), konsultavimosi dėl prieigos sąlygų kokybę ir reguliacinių prieigos sąlygų faktinio įgyvendinimo padėtį, atsižvelgiant į RRT atliktus tyrimus ar gautus skundus. Atsižvelgdama į tai, kad Metodikos taikymo sritis ir tikslai galėjo būti nepakankamai aiškiai apibrėžti, RRT patikslino Metodikos pavadinimą, pridėdama terminą „reguliacinių [prieigos prie geležinkelių infrastruktūros ir geležinkelių paslaugų įrenginių sąlygų vertinimo metodika], ir atitinkamai patikslino Metodikos tikslo

		aprašymą bei įtraukė „reguliacinių prieigos sąlygų“ apibrėžtį (žr. Metodikos 2.9 papunktį). Atitinkamai dėl Reglamento (ES) 2015/1100 tikslų dubliavimo pažymėtina, kad Metodika apima tik normatyvinių prieigos sąlygų ir jų užtikrinimo vertinimą, tačiau visiškai neapima rinkos vertinimo pagal faktinius veiklos rodiklius, kurie registruojami pagal Reglamentą (ES) 2015/1100, pvz., tokius kaip rinkoje teikiamų geležinkelių transporto paslaugų struktūra, keleivių ar krovinių vežimo apimtys, darbuotojų struktūra ir t. t., todėl laikytina, kad Metodika visiškai nedubliuoja Reglamentu (ES) 2015/1100 siekiamų tikslų (pvz., pagal minėtą Reglamentą teikiamose ataskaitose neatsispindi viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo (toliau – valdytojas) veiklos skaidrumas, informacijos apie GPĮ teikiamas su geležinkeliais susijusias paslaugas prieinamumas ar konsultacijų su rinka rezultatyvumas). Be to, pagal Metodiką nenumatoma rinkti iš valdytojo ar rinkos dalyvių papildomų duomenų ar informacijos, todėl Metodika nekuria papildomos administracinės naštos. Taikant Metodiką bus identifikuojamos su reguliacinėmis (normatyvinėmis) prieigos prie GI ir GPĮ sąlygomis susijusios problemos ir atitinkamai inicijuojami reikiami pokyčiai, potencialiems ir esamiems geležinkelių transporto rinkos dalyviams sudarant kuo palankesnes, sąžiningesnes ir aiškesnes prieigos sąlygas.
	2.	Abejotina, kad matematiškai apskaičiuotas prieigos indeksas tinkamai atspindės prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros (toliau – VGI) ir GPĮ suteikimo situaciją. Susisiekimo ministerijos vertinimu, Metodikos projekte siūlomi naudoti prieigos rodikliai yra nepakankami apibendrintai išvadai apie prieigos prie VGI ir GPĮ sąlygas, nes neapima svarbiausių prieigos prie VGI ir GPĮ Iš dalies atsižvelgta. Pažymėtina, kad Metodikoje siūlomas matematiškai apskaičiuojamas prieigos indeksas, kaip suminis įvertis, yra formaliai reguliacinių prieigos sąlygų padėtį apibendrinantis rodiklis, daugiau skirtas raidos tendencijoms vertinti. Pagrindinė Metodikos nauda yra skaičiuojant prieigos indeksą atliekami kokybiniai vertinimai, identifikuojantys („inventorizuojantys“) problemines reguliacinių prieigos sąlygų sritis, kuriose RRT turėtų imtis veiksmų padėčiai gerinti. Kadangi Metodikoje siūlomi naudoti prieigos sąlygų rodikliai (tobulinant Metodiką jie pervadinti į subindeksus) ir jų vertinimo kriterijai yra parengti

		vertinimo kriterijų¹. Kadangi siūloma prieigos indekso pokyčio stebėseną niekaip neįtakos palankesnės, sąžiningesnės ir aiškesnės prieigos prie VGI ir GPĮ sąlygų, o netinkamai suformuotas prieigos indekso skaičiavimas gali klaidinti visuomenę pateikiant netinkamą geležinkelių transporto sektoriaus situaciją, Susisiekimo ministerija nepritaria iniciatyvai skaičiuoti prieigos indeksą.	vadovaujantis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse (toliau – Kodeksas) ir kituose susijusiuose teisės aktuose nustatytais reikalavimais dėl prieigos prie GI, GPĮ ir juose teikiamų su geležinkeliais susijusių paslaugų, matematiškai paskaičiuotas prieigos indeksas padeda susidaryti nuomonę apie bendrą prieigos sąlygų aiškumą, prieinamumą, susijusių faktinių problemų lygį. Atsižvelgdama į tai, RRT mato prasmę skaičiuoti prieigos indeksą. Be to, suprasdama, kad skelbiant prieigos indekso vertinimo rezultatus reikėtų tinkamai paaiškinti vertinimo tikslus, rezultatus ir pasekmes, RRT padarė atitinkamus Metodikos pakeitimus dėl aiškinamosios informacijos pateikimo skelbiant prieigos indeksą (žr. Metodikos 5.2.2 papunktį).
UAB „Transachema“ (2025-06-10 el. paštu)	3.	Prieigos prie geležinkelio paslaugų įrenginių suteikimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais. Paslaugų įrenginių valdytojas neturi atsisakyti suteikti prieigos be aiškaus pagrįsto motyvo. Bet koks GPĮ paraiškų atsisakymas turi būti tinkamai dokumentuojamas ir pagrįstas, nurodant konkrečias priežastis. Turėtų būti terminas iškilusių problemų šalinimui, kad kuo greičiau būtų atnaujintos galimybės pasinaudoti geležinkelio paslaugų įrenginiais.	Paaaiškinimas. Metodika padės įgyvendinti UAB „Transachema“ išreikštą lūkestį, nes pagal ją taip pat bus vertinama, kaip laikomasi Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalyje nustatytų GPĮ aprašų turinio reikalavimų. Pvz., GPĮ apraše turi būti pateikta informacija apie prieigos prie GPĮ arba jame teikiamų paslaugų, arba abiejų šių dalykų prašymo procedūrą (ši procedūra apima ir paraiškų vertinimo kriterijus, kuriais remiantis paraiška yra vertinama ir atmetama, kaip neatitinkanti reikalavimų), informacija apie prašymų derinimą ir priemones, kurias GPĮ operatoriai turi taikyti vertindami galimybes patenkinti nesuderinamus prašymus dėl prieigos prie GPĮ, informacija apie pirmumo kriterijus ir pan.
AB „LTG Cargo“ (2025-06-25 raštu Nr. SD(CARGO)-985/2025)	4.	[...] siekiant didesnio objektyvumo ir skaidrumo, rekomenduojama peržiūrėti ir patikslinti tam tikrus aspektus, ypač susijusius su subjektyviais vertinimais, svorio koeficientų pagrindimu ir konsultacijų kokybės vertinimu. Mūsų manymu, šiuo metu Metodikoje galimi neaiškumai ir trūkumai yra susiję su informacijos tinkamumo vertinimo subjektyvumu. Ypatingą	Iš dalies atsižvelgta. Metodika papildyta nurodant, kad informacijos kokybė ekspertiniu principu bus vertinama pagrįstumo, išsamumo, tikslumo ir aiškumo aspektais (žr. Metodikos 4.1 papunktį). Metodikoje taip pat nurodyta, kad subindeksų svorio vertės nustatytos ekspertiniu principu, atsižvelgiant į subindekso svarbą prieigai prie GI ir GPĮ ir į jo apimtį – subindekso vertinimo kriterijų skaičių.

¹ Techniniai geležinkelių infrastruktūros parametrai (naudojamos geležinkelių transporto eismo valdymo ir kontrolės sistemos, geležinkelių tinklo elektrifikavimo lygis), geležinkelių transporto eismo saugos lygis, geležinkelių transporto sutrikimų skaičius, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo teikiamų paslaugų kokybė ir pan.).

	dėmesį norėtume atkreipti į 4.1 punktą, kuriame vertinama Tinklo nuostatų (toliau – TN) turinio ir GPĮ aprašų atitiktis reikalavimams. Siekiant užtikrinti vertinimo nuoseklumą, būtina aiškiau apibrėžti, kas laikytina „tinkamu“ informacijos pateikimu. Taip pat pažymėtina, kad Metodika šiuo metu vertina tik konsultacijų vykdymo faktą, tačiau neatsižvelgia į jų kokybę ar poveikį priimamiems sprendimams. Todėl siūloma papildyti vertinimo kriterijus, įtraukiant konsultacijų turinio analizę ir naudotojų įtraukimo aspektus.	
5.	Rodiklio „Valdytojo konsultavimasis“ svoris, kuris šiuo metu yra 0,2, atrodo per mažas, lyginant su „Informacija apie prieigą prie infrastruktūros“ (0,5) ir „RRT pagrįstais pripažinti skundai...“ (0,3). Nors informacijos teikimas yra būtina sąlyga, o skundai atspindi jau įvykusias problemas, konsultavimasis yra proaktyvus mechanizmas, galintis padėti jų išvengti ateityje.	Neatsižvelgta. RRT nuomone, reguliacinių prieigos sąlygų faktinio įgyvendinimo problemos, bendrai vertinant reguliacinių prieigos sąlygų padėtį, jau parodo faktinį rezultatą, o konsultavimas, nors ir yra svarbus, yra dar tik prielaida faktinėms problemoms kilti arba nekilti.
6.	Siūlome apsvarstyti keletą Metodikos papildymų, kurie galėtų padidinti jos išsamumą, atsižvelgiant į platesnius RRT tikslus ir praktinio įgyvendinimo galimybes. Pirmiausia siūlome skirti daugiau dėmesio prieigos indekso ir jo dinamikos analizei. Nors Metodika numato indekso apskaičiavimą ir paskelbimą, rekomenduojame papildomai akcentuoti išsamios analizės atlikimą – paaiškinant indekso pokyčių priežastis bei numatomus RRT ar infrastruktūros valdytojo veiksmus situacijai gerinti. Toks požiūris sustiprintų Metodikos vaidmenį ne tik kaip	Iš dalies atsižvelgta. Atsižvelgiant į pastabą dėl prieigos indekso ir jo dinamikos analizės, Metodika papildyta nuostatomis dėl skelbiamo prieigos indekso paaiškinimo ir jo pokyčių analizės (Metodikos 5.2.2 papunktį). Minėtos papildomos nuostatos yra bendrojo pobūdžio, kadangi RRT, vykdydama savo funkcijas, bet kuriuo atveju (ne tik skaičiuodama prieigos indeksą) gilinasi į reguliacinių prieigos sąlygų turinį ir įgyvendinimą bei imasi veiksmų, kad būtų gerinamas reglamentavimas ir šalinamos nustatytos problemos. Metodikos pagrindinis tikslas yra įvertinti reguliacinių prieigos sąlygų būklę, o jai identifikuoti pasitelktas prieigos indeksas yra įrankis, leidžiantis nustatyti („inventorizuoti“) problemas ir tobulintinas sritis. Tiesioginės atsakomybės RRT reguliuojamiems ūkio subjektams

	vertinimo, bet ir kaip nuolatinio tobulinimo priemonės. Antrasis siūlymas – papildyti Metodiką kriterijais, vertinančiais prieigos procesų sudėtingumą ir operatyvumą. Šiuo metu daugiausia dėmesio skiriama informacijos prieinamumui ir pažeidimų fiksavimui, tačiau siūlome įtraukti ir tokius aspektus kaip prašymų nagrinėjimo trukmė, procesų skaidrumas bei perteklinės biurokratijos lygis. Tai leistų visapusiškiau įvertinti naudotojų patirtį. Siekiant didesnio Metodikos aiškumo ir veiksmingumo, rekomenduojame detaliau apibrėžti „problemos“ sąvoką kiekvieno vertinimo kriterijaus kontekste. Tai padėtų užtikrinti objektyvesnį ir nuoseklesnį vertinimą, ypač tais atvejais, kai rezultatai nėra aiškiai apibrėžiami maksimaliais ar minimaliais balais. Taip pat siūlome aiškiau detalizuoti atskaitomybės mechanizmą tais atvejais, kai nustatomi žemi įverčiai. Nors Metodikoje numatyta, kad RRT skelbs prieigos indeksą ir skaičiuoklę, svarbu apibrėžti ir konkrečius infrastruktūros valdytojo veiksmus trūkumams šalinti bei jų įgyvendinimo stebėsenos tvarką. Tai leistų ne tik identifikuoti problemas, bet ir užtikrinti jų efektyvų sprendimą. Vertinant informaciją apie prieigą prie infrastruktūros (1 rodiklis), ypač Kriterijų 1, susijusį su TN informacijos atitiktimi reikalavimams, siūlome aiškiau apibrėžti, kas laikytina „dalies informacijos trūkumu“ ir „visiškai netinkamai	už žemus prieigos indekso įverčius nenumatoma, o tolesni RRT, kaip rinkos reguliuotojo, veiksmai būtų atliekami laikantis atitinkamų geležinkelių veiklą reglamentuojančių teisės aktų. Pažymėtina, kad efektyvus reagavimas į žemus prieigos indekso įverčius yra svarbus siekiant užtikrinti Metodikos praktinį poveikį, todėl pagal Metodiką atlikusi vertinimą ir nustatiusi žemą prieigos indeksą, RRT, veikdama kaip rinkos reguliuotoja, pagal prieigos indekso skaičiavimo metu identifikuotas prieigos sąlygų problemas, vadovaudamasi Kodekso 7¹ straipsniu, gali inicijuoti išsamesnius tyrimus dėl Kodekso 7¹ straipsnyje nustatytų valdytojo veiksmų ar neveikimo. Dėl papildomų kriterijų, vertinančių prieigos procesų sudėtingumą ir operatyvumą, pažymėtina, kad pagal Metodiką prieigos procesų vertinimą RRT pagal savo kompetenciją atliks vertindama TN ir GPĮ aprašų turinį. Be to, pagal Metodiką numatoma įvertinti bendrą reguliacinių prieigos sąlygų įgyvendinimo problemų lygį, atsižvelgiant į RRT atliktus tyrimus, gautus skundus ir skirtas sankcijas. Konkrečias prieigos problemas RRT taip pat spręs nagrinėdama gautus skundus ar atsižvelgdama į panašias rinkos dalyvių indikacijas. Dėl „problemos“ sąvokos pažymėtina, kad ši sąvoka Metodikoje vartojama tik bendrai apibūdinant 3 rodiklį „RRT pagrįstais pripažinti skundai, nustatyti įpareigojimai ir skirtos sankcijos“ (tobulinant Metodiką pervadinta į 3 subindeksą „Reguliacinių prieigos sąlygų faktinio įgyvendinimo padėtis“), o detalesnis šio rodiklio (subindekso) vertinimas aprašytas pagal konkrečius jo vertinimo kriterijus, iš kurių matyti, kokiais aspektais yra nustatomos ir vertinamos problemos, susijusios su faktinėmis prieigos prie GI ir GPĮ sąlygomis. Dėl informacijos apie reguliacines prieigos sąlygas vertinimo subjektyvumo žr. šios pažymos 4 punktą. Dėl vertinimo tvarkos pasikeitus Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo² (toliau – TN turinio aprašas)
--	---	--

² Patvirtintas 2020 m. gegužės 18 d. RRT direktoriaus įsakymu Nr. (1.9E)1V-524 „Dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

		pateikta informacija“. Tai padėtų sumažinti vertinimo subjektyvumą ir interpretacijos laisvę. Be to, rekomenduojame patikslinti vertinimo tvarką tais atvejais, kai keičiasi TN turinio aprašo reikalavimai – ar vertinimas bus atliekamas pagal vertinimo metu, ar pagal TN rengimo metu galiojusius reikalavimus. Kalbant apie Valdytojo konsultavimąsi (2 rodiklis), ypač Konsultacijas dėl TN ir kitų dokumentų (Kriterijai 2, 3 ir 4), nors procentinis santykis yra tinkamas objektyvumo matas, siūlome apsvarstyti galimybę nustatyti minimalų konsultacijų skaičių. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai per metus priimamos kelios TN redakcijos ar kiti reikšmingi dokumentai. Tokia nuostata padėtų užtikrinti pakankamą konsultacijų intensyvumą ir nuoseklų suinteresuotųjų šalių įtraukimą.	reikalavimams pažymime, kad vertinimas bus atliekamas taikant atitinkamiems (vertinamiems) TN galiojančius turinio reikalavimus (nauji reikalavimai bus taikomi 2026–2027 m. ir vėlesniems TN), atitinkamai bus pakeista Prieigos indekso skaičiuoklė. Dėl minimalaus valdytojo konsultacijų skaičiaus pažymėtina, kad, vadovaujantis Kodekso 24 straipsnio 1 dalies 7 punktu, valdytojui nustatyta prievolė „ne rečiau kaip kartą per metus konsultuotis su geležinkelio įmonėmis (vežėjais) ir pareiškėjais (toliau – viešosios GI naudotojai), prireikus su krovinių ir keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų naudotojais, šio Kodekso 7 straipsnio 2 dalyje nurodyta institucija, siekiant aptarti jų poreikius“. Vadovaujantis Konsultavimosi su geležinkelio įmonėmis, pareiškėjais ir kitais asmenimis taisyklių³ (toliau – Taisyklės) 3 punktu, valdytojas privalo ne rečiau kaip kartą per metus inicijuoti konsultacijas su rinkos dalyviais ne tik dėl konkrečių dokumentų projektų, bet ir platesniais klausimais – siekiant išsiaiškinti rinkos dalyvių poreikius ar pozicijas dėl GI naudojimo sąlygų bei teikiamų paslaugų ir kt. Be to, kaip nustatyta Kodekso 24 straipsnio 2 dalyje, valdytojas, organizuodamas Kodekso 24 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytas konsultacijas, privalo savo interneto svetainėje paskelbti metinę vykdytų konsultacijų apžvalgą. Tuo tarpu konsultacijos dėl konkrečių dokumentų projektų rengiamos vadovaujantis Taisyklių 4 punktu. Atsižvelgiant į Kodekse nustatytus reikalavimus dėl valdytojo viešųjų konsultacijų vykdymo, nėra tikslinga Metodikoje nustatyti valdytojui privalomą minimalų konsultacijų skaičių, nes tai galėtų sąlygoti, kad valdytojas konsultacijas atliks tik formaliai neteikdamas prioriteto konsultacijų kokybei. Todėl, prioritetas turėtų būti realus suinteresuotųjų šalių įtraukimas į konsultacijas, Kodekse ir Taisyklėse nustatytų terminų ir kitų reikalavimų dėl viešojo konsultavimosi laikymasis ir kt.
	7.	Pastebime, kad konsultacijų procesas kartais įgyja labiau formalų pobūdį, o vežėjų pasiūlymai ne	Neatsižvelgta.

³ Patvirtintos AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus 2025 m. balandžio 3 d. sprendimu Nr. SPR-L1(INFRA)-41/2025.

		visada turi realią įtaką priimamiems sprendimams. Kai pateiktos pastabos nėra tinkamai išklausomos ar integruojamos, tai gali mažinti rinkos dalyvių motyvaciją aktyviai dalyvauti konsultacijose. Todėl siūlome, kad Metodikoje būtų įtrauktas papildomas kriterijus, vertinantis infrastruktūros valdytojo gebėjimą atsižvelgti į suinteresuotųjų šalių poreikius ir pasiūlymus, neapsiribojant vien konsultacijų vykdymo aktu. Rekomenduojame vertinti, kiek pasiūlymų buvo realiai įgyvendinta ar į juos atsižvelgta, taip pat numatyti pareigą viešai pagrįsti sprendimus, kai į pasiūlymus neatsižvelgiama. Šis aspektas galėtų būti integruotas kaip papildomas 2.2 rodiklio įvertis, leidžiantis tiksliau atspindėti konsultacijų kokybę ir jų poveikį.	RRT vertinimu, norint įgyvendinti pasiūlymą vertinti valdytojo atsižvelgimą į suinteresuotųjų šalių pasiūlymus, reikėtų ne tik kiekybiškai įvertinti, kokia apimtimi valdytojas atsižvelgė į suinteresuotųjų šalių pasiūlymus, bet ir kokybiškai įvertinti tų pasiūlymų pagrįstumą, tačiau kyla abejonių, ar visais atvejais galima būtų tai tinkamai atlikti dėl poreikio gerai išmanyti geležinkelių sistemos techninius ir organizacinius aspektus. Vien kiekybiniu vertinimu pagrįstas vertinimas (kiek pasiūlymų valdytojas įgyvendino) nebūtų tinkamas, nes rinkos dalyvių pasiūlymai ne visada būna pagrįsti, o kartais netgi būna prieštaringi.
AB „LTG Link“ (2025-06-27 raštu Nr. SD(LINK)- 198/2025)	8.	Paminėtina, kad Europos Komisija kas 2 metus skelbia geležinkelių rinkos stebėjimo ataskaitas, kuriose apibendrinama Europos Sąjungos rinkos reguliuotojų pateikta informacija pagal Reglamentą (ES) 2015/1100⁴ apie Europos Sąjungos geležinkelių transporto technines ir ekonomines sąlygas bei geležinkelių transporto paslaugų rinkos raidą. Šiose ataskaitose pateikiama išsami analizė, apimanti įvairius kiekybinius ir kokybinius rodiklius, susijusius su geležinkelių infrastruktūros prieiga, geležinkelių paslaugų rinkos atvirumu ir konkurencija. Bendrovės vertinimu minėtos ataskaitos turėtų būti pakankama priemonė prieigos prie geležinkelių infrastruktūros lygiui kiekvienoje	Iš dalies atsižvelgta. Žr. šios pažymos 1 punktą.

⁴ 2015 m. liepos 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2015/1100 dėl valstybių narių pareigų teikti geležinkelių rinkos stebėjimo ataskaitas.

		Europos Sąjungos valstybėje narėje įvertinti, todėl abejotina, kad matematiškai apskaičiuotas prieigos indeksas tinkamai atspindės prieigos prie VGI ir GPĮ suteikimo situaciją ir sąlygas, o prieigos indekso pokyčio stebėsena sudarys palankesnes, sąžiningesnes ir aiškesnes prieigos prie VGI ir GPĮ sąlygas.	
	9.	Vertinant Metodikos projektą Bendrovei nėra aišku koks yra prieigos indekso apskaičiavimo tikslas bei paskirtis. Pažymėtina, kad Metodikos projekte nurodytų vertinimo kriterijų neatitikimas nustatytiems reikalavimams daugeliu atvejų gali būti formalus (pvz., GPĮ aprašų ir (ar) TN turinio formalus neatitikimas reikalavimams) ir neatspindėti praktinių prieigos prie VGI ar GPĮ problemų.	Iš dalies atsižvelgta. Kaip nurodyta Metodikos 1.1 papunktyje, tikimasi, kad Metodika padės identifikuoti prieigos prie geležinkelių infrastruktūros sąlygų problemines sritis, įvertinti jų reikšmingumą ir mastą bei stebėti prieigos sąlygų raidos tendencijas. Atsižvelgiant į pastabą, Metodikos tikslo aprašymas patobulintas, nurodant, kad „Metodika yra priemonė, padedanti RRT sistemiškai identifikuoti reguliacinių prieigos sąlygų problemines sritis, įvertinti jų reikšmingumą ir mastą bei imtis tolesnių veiksmų šalinant nustatytus reguliacinių prieigos sąlygų nustatymo, viešinimo ir įgyvendinimo trūkumus, taip pat bei stebėti reguliacinių prieigos sąlygų raidą“. Daugiau dėl Metodikos paskirties ir apimties žr. šios pažymos 1 punktą. Atskirai pažymėtina, kad Metodika nesiekia išsamiai atspindėti praktinių prieigos problemų, jos, skaičiuojant prieigos indeksą, įvertinamos tik RRT gautų pagrįstų skundų, RRT tyrimais nustatytų problemų ir skirtų sankcijų aspektu.
	10.	Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Metodikos projekte nėra nurodyti RRT veiksmai ir pasekmės GPĮ operatoriui ar VGI valdytojui nustačius mažesnę nei 100 balų prieigos indeksą. Metodikos projekte neaprašius RRT veiksmų ir pasekmių GPĮ operatoriui ar VGI valdytojui nustačius mažesnę nei 100 balų prieigos indeksą, metodika niekaip neįtakoja prieigos prie infrastruktūros problemų sprendimo, todėl neaiškus prieigos indekso skaičiavimo tikslas.	Atsižvelgta. Metodikos projektas papildytas nurodant, kad ji nenumato tiesioginių teisinių ar kitų įpareigojimų ar pasekmių išorės subjektams (žr. Metodikos 1.3.1 ir 1.3.2 papunkčius). Kaip nurodyta šios pažymos 6 punkte, Metodikos pagrindinis tikslas yra įvertinti reguliacinių prieigos sąlygų būklę, o jai identifikuoti pasitelktas prieigos indeksas padės nustatyti konkrečias problemas ir tobulintinas sritis. Tolesni RRT, kaip rinkos reguliuotojo, veiksmai bus atliekami vykdant atitinkamų geležinkelių veiklą reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą ir (ar) tobulinant susijusį reglamentavimą.

	11. Metodikos projekte nėra nurodyta, kokiais informacijos šaltiniais RRT vadovausis vertindama prieigos rodiklių laikymąsi. Neaišku, ar RRT vadovausis viešai skelbiama informacija, ar bus papildomai reikalaujama informacijos iš viešosios infrastruktūros valdytojo ir GPĮ operatorių. Atsižvelgiant į tai, nėra aišku, kokią papildomą administracinę naštą ši metodika turės GPĮ operatoriams ir VGĮvaldytojui.	Atsižvelgta. Metodikoje numatytų rodiklių (tobulinant Metodiką pervadintų subindeksais) vertinimo aprašymai papildyti informacija apie vertinimui naudotinus informacijos šaltinius (žr. Metodikos 1.4.1 ir 4.1–4.3 papunkčius). Pažymėtina, kad pagal Metodiką prieigos indekso vertinimas bus atliekamas naudojant tik viešai skelbiamą ir RRT vidinę informaciją, taigi papildomos administracinės naštos valdytojui ar kitiems ūkio subjektams nesukurs.
	12. Atkreiptinas dėmesys, kad Kodekso 30³ straipsnio 5 dalis nustato, kad: „Geležinkelio įmonės (vežėjai) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės gali prašyti geležinkelio paslaugų įrenginių operatorių su geležinkelių transportu susijusių pagalbinių paslaugų. <u>Geležinkelių paslaugų įrenginio operatorius neprivalo teikti su geležinkelių transportu susijusių pagalbinių paslaugų</u>, tačiau jeigu geležinkelių paslaugų įrenginio operatorius nusprendžia teikti bet kurią iš šio straipsnio 3 dalyje nurodytų paslaugų, jis teikia jas nediskriminacinėmis sąlygomis pagal paslaugų teikimo sutartį prašymą pateikusioms geležinkelio įmonėms (vežėjams) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytoms įmonėms Reglamente (ES) 2017/2177 nustatyta tvarka.“ Atsižvelgiant į tai, kad pagal Kodeksą GPĮ operatorius neprivalo teikti su geležinkelių transportu susijusių pagalbinių paslaugų ir tokiais atvejais išviešindamas GPĮ aprašą jame nurodo, kad neteikia prieigos prie GPĮ ir neteikia pagalbinių paslaugų klientams ir į tai, kad rengiamu Metodikos projektu siekiama įvertinti ir	Neatsižvelgta. Metodika taikoma tik teisės aktų reikalavimų (šiuo atveju – Reglamento 2017/2177 4 ir 5 straipsnių) laikymosi padėčiai įvertinti, t. y. bus vertinama, ar GPĮ operatorius tinkamai parengė ir paskelbė GPĮ aprašą, nepaisant to, kokios paslaugos ir kam (sau ar ir kitiems ūkio subjektams) teikiamos. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Reglamento 2017/2177 4 straipsnio 2 dalies d punktą GPĮ aprašuose nurodomos visų rūšių (pagrindinės, papildomos ir pagalbinės) paslaugos.

		potencialiems bei esamiems geležinkelių transporto rinkos dalyviams sudaryti kuo palankesnes, sąžiningesnes ir aiškesnes prieigos prie VGI ir GPĮ sąlygas, darytina, išvada, kad metodika tokiems GPĮ neturėtų būti taikoma. Dėl nurodytų priežasčių Metodikos projekte Bendrovė siūlo įtraukti žemiau nurodytą nuostatą: „1.2. Metodika nėra taikoma GPĮ, kuriuose teikiamos pagalbinės paslaugos ir GPĮ operatorius yra nurodęs, kad neteikia klientams pagalbinių paslaugų išviešintame GPĮ apraše.“	
AB „LTG Infra“ (2025-06-30 raštu Nr. SD(INFRA)- 3617/2025)	13.	Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – Viešojo administravimo įstatymas) 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte kolegialioms valstybės institucijoms apibrėžtus įgaliojimus, Valdytojo nuomone, Tarnybai nėra suteikti įgaliojimai tvirtinti Metodiką taip, kaip to reikalauja Viešojo administravimo įstatyme nustatytas reglamentavimas, todėl Metodikos 1.1 punkte nurodyti Metodikos tikslai nepanaikina šio teisinio pagrindo trūkumo;	Neatsižvelgta. Vadovaujantis Kodekso 7 straipsnio 4 dalyje nustatytais reikalavimais RRT, kaip nepriklausoma rinkos reguliuotoja, atlieka Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkos, VGI valdymo ir valdytojo veiklos stebėseną, reguliuoja valdytojo, GPĮ operatorių ir geležinkelio įmonių (vežėjų), institucijų, įstaigų ar organizacijų santykius ir siekia, kad būtų sudarytos veiksmingos konkurencijos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje egzistavimo ir plėtros sąlygos, taip pat sąlygos, padedančios užkirsti kelią valdytojui, GPĮ operatoriams piktnaudžiauti savo įtaka Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto paslaugų rinkoje. Todėl Metodikos 1.1 punkte išdėstyti tikslai visiškai atitinka RRT kaip rinkos reguliuotojos funkcijas ir tikslus ir yra teisėtai įgyvendinami.
	14.	Nesant teisiniam Metodikos tvirtinimo pagrindui, Valdytojui nėra aišku, kokias pasekmes Valdytojui sukels Metodikos taikymo rezultatai;	Atsižvelgta. Metodikos projektas papildytas nauju 1.2 papunkčiu „Teisinis pagrindas“ ir 1.3 papunkčiu „Taikymo sritis“, taip pat papildytas Metodikos 1.1 papunktis „Metodikos tikslas“. Konkrečiai dėl pasekmių valdytojui pažymėtina, kad Metodikos projektas pakoreguotas nurodant, kad Metodika nenumato tiesioginių teisinių ar kitų įpareigojimų ar pasekmių išorės subjektams – prieigos indeksas yra RRT

			veiklos, susijusios su reguliacinių prieigos sąlygų nustatymu ir priežiūra, vertinimo rezultatas. Tai pat žr. šios pažymos 10 punktą.
	15.	Valdytojo nuomone, Metodika savo deklaruojamu tikslu tiesiogiai dubliuoja 2015 m. liepos 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1100 dėl valstybių narių pareigų teikti geležinkelių rinkos stebėjimo ataskaitas (toliau – Reglamentas) pagrindu Europos Komisijos rengiamas geležinkelio transporto rinkos ataskaitas. Lygiagrečiai pabrėžtina, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 7 ¹ straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvoje informaciją šioms ataskaitoms teikia Tarnyba. Tuo tarpu Valdytojas bei GPĮ operatoriai informaciją apie savo vykdytą veiklą Reglamente numatytais tikslais Tarnybai teikia Informacijos teikimo geležinkelių transporto rinkos reguliuotojui taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos 2023 m. gegužės 24 d. nutarimu Nr. TN-216 „Dėl Informacijos teikimo geležinkelių transporto rinkos reguliuotojui taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka;	Iš dalies atsižvelgta. Žr. šios pažymos 1 punktą.
	16.	Valdytojas mano, kad Metodika savo turiniu ir esme neatliepia jos deklaruojamo tikslo, o pati Metodika sukurs neigiamą precedentą, kuomet to paties objekto – geležinkelių rinkos prieigos skaidrumo – vertinimas visuomenei bus pateikiamas tarpusavyje metodiškai nesuderintais įrankiais, t. y. Europos Komisijos rengiama geležinkelio transporto rinkos ataskaita bei	Iš dalies atsižvelgta. Metodika parengta vadovaujantis Kodekso 4 straipsnyje nustatytais geležinkelių transporto veiklos principais, atsižvelgiant į Kodekse, TN turinio apraše ir Reglamente 2017/2177 nustatytus reikalavimus dėl sąžiningos prieigos sąlygų, o pagal Metodiką skaičiuojamas prieigos indeksas yra įrankis, padedantis nacionaliniu lygmeniu išsamiai įvertinti reguliacines prieigos sąlygas. Europos Komisijos geležinkelių transporto rinkos ataskaita yra platesnės reikšmės dokumentas – tai strateginio pobūdžio dokumentas, kurio tikslas – pateikti Europos šalių rinkos

		Tarnybos skaičiuojamu prieigos skaidrumo indeksu.	apžvalgą. Todėl šių dviejų vertinimo įrankių metodikos ir tikslai skiriasi ir nėra priešingi vienas kitam, o veikiau papildantys vienas kitą. Taip pat žr. šios pažymos 1 punktą. Kad visuomenei būtų aiškesnė prieigos indekso reikšmė, RRT padarė atitinkamus Metodikos projekto pakeitimus (žr. Metodikos 5.2.2 papunktį), kuriai numatė skelbiant prieigos indekso vertinimo rezultatus paaiškinti vertinimo tikslus, rezultatus ir pasekmes.
	17.	Metodikos tikslas nėra tinkamai suderintas su pagal šią Metodiką apskaičiuojamu indeksu. Akcentuotina, kad apibrėžiamame Metodikos tikslu bei visoje Metodikoje nėra išsamiau aptariama <i>prieigos skaidrumo</i> koncepcija;	Iš dalies atsižvelgta. Kaip nurodyta šios pažymos 1 punkte, prieigos indeksas apima tik reguliacinių (normatyvinių) prieigos sąlygų vertinimą. Siekiant tai atspindėti, padaryti atitinkami Metodikos projekto pakeitimai. Be to, Metodikos projekte buvęs 1.1 papunktis „Metodikos tikslai“ papildytas sukuriant 1 dalį „Bendrosios nuostatos“, kurioje išsamiau aprašytas Metodikos tikslas ir kiti Metodikos aspektai – teisinis pagrindas, taikymo sritis ((ne)taikymas išorės subjektams), duomenų ir informacijos šaltiniai. Dėl „prieigos skaidrumo“ koncepcijos pažymėtina, kad žodžio „skaidrumo“ prieigos indekso pavadinime atsisakyta, nes prieigos indeksas apima ne tik informacijos apie prieigą vertinimą. Taip pat žr. šios pažymos 1 punktą.
	18.	Metodikoje nėra apibrėžtas vertinamasis subjektas, kuriam bus skaičiuojamas prieigos skaidrumo indeksas (t. y. Valdytojui, kiekvienam GPĮ operatoriui ar visai geležinkelių transporto rinkai bendrai). Šiuo metu Metodikoje neapibrėžus vertinamojo subjekto, manytina, kad Metodika yra taikytina tik Valdytojo veiklai, nes du iš trijų prieigos skaidrumo indekso (toliau – indeksas) rodiklių yra susieti išimtinai su Valdytojo vykdomos veiklos vertinimu. Atsižvelgiant į tai, kad Valdytojas teikia daugiau paslaugų (minimaliojo prieigos prie VGI paketo ir prieigos prie GPĮ	Iš dalies atsižvelgta. Metodikos projektas papildytas 1.3 papunkčiu, kuriame, be kita ko, nurodyta, kad Metodika nenumato tiesioginių teisinių ar kitų įpareigojimų ar pasekmių išorės subjektams, o pagal Metodiką skaičiuojamas prieigos indeksas skelbiamas viešai, siekiant parodyti faktinę padėtį, susijusią su reguliacinėmis prieigos sąlygomis, t. y. skelbiant prieigos indeksą nenumatoma pabrėžtinai akcentuoti konkrečių susijusių subjektų, kaip su reguliacinėmis prieigos sąlygomis susijusių įpareigojimų vykdytojų. Be to, RRT vertinimu, gautų pagrįstų skundų kriterijus yra tinkama sudedamoji prieigos indekso vertinimo dalis, nes tam tikru aspektu

		paslaugas) iš esmės visiems Lietuvos geležinkelių transporto rinkos dalyviams, dėl jo veiklos yra ar gali būti daugiau skundų iš atitinkamų paslaugų klientų. Todėl rodiklis, kuris parodo tik skundų dėl Valdytojo ir GPĮ operatorių veiklos skaičių nesuteikia jokios papildomos pridėtinės vertės, atsižvelgiant į tai, kad RRT sprendimai ir įpareigojimai ir šiuo metu yra skelbiami viešai. Atsižvelgiant į tai, kad Metodika neužtikrina Valdytojo ir GPĮ operatorių objektyvaus prieigos sąlygų įvertinimo, atskirų subjektų rodiklių palyginimo, Valdytojo vertinimu, Metodika neužtikrina jai keliamų tikslų pasiekimo;	parodo reguliacinių prieigos sąlygų faktinio įgyvendinimo problemų lygį.
	19.	Valdytojas atkreipia dėmesį į tai, jog Kodekso 3 straipsnio 9, 13 ir 47 dalyse, 14 ir 30¹ straipsniuose yra įtvirtintos skirtingos geležinkelių infrastruktūros ir geležinkelių paslaugų įrenginių sampratos – pvz., geležinkelių infrastruktūrai yra priskirtina VGI, kuri nuo geležinkelių infrastruktūros skiriasi tik nuosavybės forma. Todėl Metodikos 2.1 punkte pateiktame <i>Infrastruktūros</i> apibrėžime be jokio pagrindo geležinkelių infrastruktūros apibrėžtis yra sutapatinama su geležinkelių paslaugų įrenginių apibrėžtimi.	Atsižvelgta. Metodikos projekte naudota sąvoka „geležinkelių infrastruktūra“ pakeista sąvoka „geležinkelių infrastruktūra ir geležinkelių paslaugų įrenginiai“.
	20.	Metodikos 1 rodiklyje „Informacija apie prieigą prie infrastruktūros“: kuriama ydinga praktika, kuomet po viešosios konsultacijos su geležinkelių transporto rinkos dalyviais bei Tarnyba Valdytojui patvirtinus TN, Tarnyba papildomai vertins TN atitiktį Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašui, patvirtintam	Neatsižvelgta. Pagal Metodiką skaičiuojamas prieigos indeksas yra papildoma priemonė, padedanti identifikuoti, apibendrinti („inventorizuoti“) ir viešai atkreipti dėmesį į problemas, trūkumus ar galimus ribojimus, susijusius su prieiga prie GI ir GPĮ. Metodika bus naudojama kaip priemonė, padedanti užtikrinti nuolatinį reguliacinių prieigos sąlygų tobulinimą ir skaidrinimą. Prieigos indeksas nesukuria jokių tiesioginių

		Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos 2024 m. gruodžio 17 d. nutarimu Nr. TN-825 „Dėl Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatų turinio reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Reikalavimai). Valdytojas mano, kad TN turinio atitiktis Reikalavimams vertinimas turėtų būti atliekamas viešosios konsultacijos, kurios metu derinami TN, metu, o ne Tarnybai skelbiant indeksą Metodikos 3.4 punkte nustatytu terminu. Metodikoje suponuojama praktika neatitinka Viešojo administravimo įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtinto metodinės pagalbos teikimo principo, pagal kurį ūkio subjektų priežiūrą atliekama bendradarbiaujant su ūkio subjektais, teikiant vienodas ir neprieštaringas konsultacijas ūkio subjektams priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, įgyvendinant kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų;	teisinių ar kitų įpareigojimų ar pasekmių su reguliacinių prieigos sąlygų užtikrinimu susijusiems subjektams. Dėl TN atitiktis reikalavimams vertinimo, pažymėtina, kad vertinant prieigos indeksą, kiek tai susiję su privalomos informacijos pateikimu TN, bus atsižvelgiama į TN derinimą viešosios konsultacijos būdu, tačiau RRT, atsižvelgdama į atitinkamoje valdytojo derinimo pažymoje pateiktus atsižvelgimo ar neatsižvelgimo į RRT pastabas motyvus, galiausiai įvertins, kiek tinkamai buvo parengti TN.
	21.	Kriterijų „Patvirtintuose TN pateiktos informacijos atitiktis RRT nustatytiems TN turinio reikalavimams“ ir „GPĮ aprašų atitiktis reikalavimams“ vertinimo metodo aprašymuose yra vartojamos neapibrėžtos, vertinamojo pobūdžio sąvokos („[informacija] [...] yra pateikta tinkamai“, „[informacija] pateikta netinkamai“, „[informacija] pateikta visiškai netinkamai“), kuriomis sunku objektyviai vadovautis siekiant pagrįstai ir objektyviai įvertinti vertinamojo subjekto veiklos atitiktį nustatytiems kriterijams;	Atsižvelgta. Žr. šios pažymos 4 punktą.

	22. Metodikos 2 rodiklyje „Valdytojo konsultavimasis“: Valdytojas abejoja dėl visų rodiklyje pasirinktų – „Valdytojo metinės konsultacijos su naudotojais siekiant aptarti jų poreikius“, „Valdytojo konsultacijos dėl TN projekto: ar prieš priimant naują TN redakciją vykdyta viešoji konsultacija“, „Valdytojo konsultacijos dėl TN projekto: ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko teisės aktų reikalavimus“ ir „Valdytojo konsultacijos dėl kitų dokumentų: ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko keliamus reikalavimus“ – kriterijų pagrįstumo: Valdytojo nuomone, 1 kriterijus „Valdytojo metinės konsultacijos su naudotojais siekiant aptarti jų poreikius“ yra perteklinis arba tikslintinas, nes konsultuotis su naudotojais galima ne tik rengiant Valdytojo teisės aktus, bet ir kitais Valdytojo veiklos, projektų įgyvendinimo klausimais ir kuriems apžvalga nėra privaloma;	Neatsižvelgta. Vadovaujantis Kodekso 24 straipsnio 1 dalies 7 punktu, valdytojai nustatyta prievole „ne rečiau kaip kartą per metus konsultuotis su geležinkelio įmonėmis (vežėjais) ir pareiškėjais (toliau – viešosios geležinkelių infrastruktūros naudotojai), prireikus su krovinių ir keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų naudotojais, šio Kodekso 7 straipsnio 2 dalyje nurodyta institucija, siekiant aptarti jų poreikius“. Vadovaujantis Taisyklių 3 punktu, valdytojas privalo ne rečiau kaip kartą per metus inicijuoti konsultacijas su rinkos dalyviais ne tik dėl konkrečių dokumentų projektų, bet ir platesniais klausimais – siekiant išsiaiškinti rinkos dalyvių poreikius ar pozicijas dėl infrastruktūros naudojimo sąlygų bei teikiamų paslaugų ir kt. Be to, kaip nustatyta Kodekso 24 straipsnio 2 dalyje, valdytojas, organizuodamas Kodekso 24 straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytas konsultacijas, privalo savo interneto svetainėje paskelbti metinę vykdytų konsultacijų apžvalgą. Tuo tarpu konsultacijos dėl konkrečių dokumentų projektų rengiamos vadovaujantis Taisyklių 4 punktu. Atsižvelgiant į šiuos reikalavimus, Metodikoje nustatant prieigos indekso rodiklį (subindeksą) „Valdytojo konsultavimasis“ ir jo vertinimo kriterijus, buvo atspindėta šio rodiklio (subindekso) kritinė reikšmė prieigos indeksui. Pažymėtina, kad rinkos dalyviai, susipažinę su viešajai konsultacijai paskelbtu Metodikos projektu, teigiamai įvertino prieigos indekso rodiklį (subindeksą) „Valdytojo konsultavimasis“ ir jo vertinimo kriterijus, siūlydami suteikti šiam subindeksui didesnę svarbą.
	23. Valdytojai nėra aišku, kaip 2 kriterijus „Valdytojo konsultacijos dėl TN projekto: ar prieš priimant naują TN redakciją vykdyta viešoji konsultacija“ kokybine prasme įvertins prieigos prie infrastruktūros sąlygas;	Neatsižvelgta. Viešosios konsultacijos dėl TN projekto yra esminis skaidrumo ir dalyvavimo rinkos valdyme elementas, tiesiogiai veikiantis prieigos sąlygų kokybę ir sudarantis sąlygas rinkos dalyviams įsitraukti ir pareikšti savo nuomonę. Šis kriterijus leidžia objektyviai įvertinti, ar valdytojas tinkamai įtraukia rinkos dalyvius, užtikrindamas jų galimybes pateikti pastabas ir daryti įtaką galutinio sprendimo priėmimui. Tokiu būdu, 2 kriterijus „Valdytojo konsultacijos dėl TN projekto: ar prieš

			priimant naują TN redakciją vykdyta viešoji konsultacija“ (pervadinta į „Valdytojo konsultacijų dėl TN projekto rengimas“) yra svarbus kokybinis indikatorius, atspindintis ne tik administracinį procesą, bet ir veiklos skaidrumą. Todėl jo taikymas vertinant prieigos skaidrumą yra pagrįstas ir svarbus.
	24.	Vertinant rodiklio 3 kriterijų „Valdytojo konsultacijos dėl TN projekto: ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko teisės aktų reikalavimus“, Valdytojas atkreipia dėmesį į tai, jog teisės aktais nėra apibrėžta viešųjų konsultacijų trukmė, o Valdytojas turi diskreciją nustatyti šią trukmę savo tvirtinamose Konsultavimosi su geležinkelio įmonėmis (vežėjais), pareiškėjais ir kitais asmenimis taisyklėse;	Atsižvelgta. Vertinant Metodikos projekte numatytą prieigos indekso rodiklį (subindeksą) „Valdytojo konsultavimasis“ jo vertinimo kriterijus „Valdytojo konsultacijos dėl TN projekto: ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko teisės aktų reikalavimus“ (pervadinta į „Valdytojo konsultavimosi dėl TN projekto terminų laikymasis“) vertinimas bus atliekamas pagal valdytojo vadovo sprendimu patvirtintose Taisyklėse nustatytus viešosios konsultacijos terminus. Atitinkamai pakeistas šio vertinimo kriterijaus aprašymas, nurodant, kad vertinama, „Ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko valdytojo Konsultavimosi su geležinkelio įmonėmis (vežėjais), pareiškėjais ir kitais asmenimis taisyklių ir (arba) teisės aktų reikalavimus“.
	25.	4 kriterijuje „Valdytojo konsultacijos dėl kitų dokumentų: ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko keliamus reikalavimus“ nėra pagrindžiama, kas bus vertinama ir kaip kriterijaus taikymas koreliuos su prieigos teikimo sąlygų vertinimu.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad kriterijus „Valdytojo konsultacijos dėl kitų dokumentų: ar konsultacijų trukmė (terminai) atitiko keliamus reikalavimus“ (pervadinta į „Valdytojo konsultavimosi dėl kitų dokumentų terminų laikymasis“) vertina vieną esminių skaidrumo principų – ar Valdytojas užtikrina realias galimybes rinkos dalyviams dalyvauti konsultacijų procese, laikydamasis Taisyklėse nustatytų terminų. Todėl tinkama konsultacijų trukmė nėra formalumas – tai būtina sąlyga tam, kad rinkos dalyviai galėtų išanalizuoti dokumentus, įsivertinti siūlomas nuostatas, suderinti vidinę poziciją ir pateikti pagrįstus pasiūlymus. Trumpi arba neproporcingi terminai silpnina rinkos atstovų įsitraukimą ir galiausiai daro įtaką prieigos sąlygų kokybei – realus dalyvavimas tampa praktiškai neįmanomas ir nesudaro sąlygų lygiavertei diskusijai.

			Šis kriterijus yra reikšmingas, kadangi realiai leidžia įvertinti, ar konsultavimo procesas vykdomas pagal skaidrumo ir įtraukimo principus, kurie yra būtini formuojant sąžiningas prieigos sąlygas.
	26.	Metodikos 3 rodiklyje „RRT pagrįstais pripažinti skundai, nustatyti įpareigojimai ir skirtos sankcijos“: Valdytojo nuomone, visi rodiklyje pasirinkti – „RRT pagrįstais pripažinti skundai“, „RRT nustatyti įpareigojimai (išnagrinėjus skundus, atlikus tyrimus, patikrinimus ir pan.)“ ir „RRT skirtos sankcijos“ – kriterijai nėra proporcingi Metodikos tikslams. Pabrėžtina, kad vadovaujantis šiais kriterijais, nebus įmanoma objektyviai identifikuoti geležinkelių transporto rinkos konkurencijos lygio, GPĮ operatorių teikiamų prieigų sąlygų skaidrumo, nediskriminavimo ir pan.;	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad šio rodiklio (pervadinta į subindeksą „Reguliacinių prieigos sąlygų faktinio įgyvendinimo padėtis“) tikslas – ne tiesiogiai įvertinti konkurencijos lygį geležinkelių transporto rinkoje, o identifikuoti esamus ar pasikartojančius pažeidimus, susijusius su prieigos sąlygų skaidrumu, sąžiningumu ir nediskriminavimu. Rodiklis (subindeksas) leidžia įvertinti, ar rinkoje yra problemų, kurios gali turėti įtakos rinkos dalyvių galimybėms naudotis GI ir GPĮ lygiomis sąlygomis. Be to, rodikliu (subindeksu) vertinami tik RRT, kaip nepriklausomos reguliavimo institucijos, pagrįstais pripažinti skundai ir priimti sprendimai. Todėl tai yra objektyviai patvirtinti pažeidimai, kurie gali signalizuoti apie struktūrinius prieigos sąlygų trūkumus. Taip pat tai vienas iš kelių rodiklių, padedančių identifikuoti rizikas, susijusias ir su GPĮ operatorių veiklos atitiktimi teisės aktų reikalavimams.
	27.	Tam, kad tarp skirtingų infrastruktūros valdytojų (Valdytojo ir GPĮ operatorių) šie kriterijai būtų palyginami, visų infrastruktūros valdytojų patikrinimai iš Tarnybos pusės turėtų būti vertinami proporcingai veiklos mastui.	Neatsižvelgta. Metodikoje nenumatyta jokių tiesioginių teisinių ar kitų įpareigojimų ar pasekmių ūkio subjektams. Skaičiuojant ir skelbiant prieigos indeksą atitinkamai nenumatoma pabrėžtinai išskirti konkrečių ūkio subjektų, lėmusių tam tikrą prieigos indekso lygį ar jo pokyčius, t. y. prieigos indeksas nėra tiesioginis už reguliacinių prieigos sąlygų užtikrinimą atsakingų subjektų veiklos vertinimas.
	28.	Siekiant aiškumo, Valdytojas rekomenduoja patikslinti Metodikos priede pateiktą informaciją, nurodant rodiklių dedamąsias susiejant jas su Metodikos 5.1 punkte nurodytos formulės dedamosiomis – koeficientais ir indeksais.	Neatsižvelgta. Rodiklių (subindeksų) sudedamosios dalys yra nurodytos ir apibrėžtos Metodikos 4 dalyje, o prieigos indekso apskaičiavimo pagal tas sudedamąsias dalis seka ir formulės yra pateiktos Metodikos 5 dalyje. Metodikos priede – Prieigos indekso skaičiuoklėje – esantys prieigos subindeksų ir jų vertinimo kriterijų pavadinimai visiškai atitinka numatytuosius Metodikos aprašomojoje dalyje (4 ir 5 dalyse), todėl

			turėtų būti pakankamai aišku, kaip Prieigos indekso skaičiuoklėje prieigos indeksas skaičiuojamas pagal jo sudedamąsias dalis.
Kauno technologijos universitetas (2025-07-21 el. paštu nuo jurgita.bruneckiene@ktu.lt)	29.	Keistina Metodikoje: – 1.1 papunktyje: prieigos prie geležinkelių infrastruktūros sąlygų „problemos“ pakeisti į „problemėms sritis“; – patikslinti 2.5 ir 2.6 papunkčiuose pateiktas apibrėžtis; – 2.5 papunktyje „išvestinis“ pakeisti į „suminis“; – 2.4, 2.5, 2.6 papunkčiuose pateiktos apibrėžtys turi būti patobulintos, nes pernelyg painios, sąvoka „prieigos rodiklis“ keistina į „prieigos sub-indeksas“ arba „kategorija“, minėtus pakeitimus pritaikant visam Metodikos tekstui; – Metodikoje (1 lentelėje) turi būti paaiškinta, kodėl nustatyti būtent tokie kiekvieno sub-indekso svorio koeficiento dydžiai ir ar jie gali kisti; – koreguotinas 5.1 papunktyje pateiktų formulų užrašymo formatas; – metodika turi būti nuosekliai patikslinta atsisakant žodžio „skaidrumas“; – prieigos indekso skaičiuoklėje tikslintina terminologija (turi būti suvienodinta visuose lapuose), turi būti nurodytos „Excel“ sąrašuose naudotinos pasirenkamos vertės (Taip / Ne), prieigos indekso skaičiavimo formulės (paaiškinant kaip apvalinama), atskirta informacija, kuri apskaičiuojama automatiškai, užrakinti nustatyti svoriai, apibrėžtos vertės „gerai“ / „yra trūkumų“ / „blogai“.	Atsižvelgta.